

Litigació Penal

Codi: 42473
Crèdits: 9

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
4313312 Advocacia	OB	1	1

Professor/a de contacte

Nom: Míriam Cugat Mauri

Correu electrònic: Miriam.Cugat@uab.cat

Equip docent

Joan Baucells Lladós

Míriam Cugat Mauri

Enric Fossas Espadaler

Juan Carlos Gavara de Cara

Fermín Morales Prats

María Jesús García Morales

Jose Riba Ciurana

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)

Equip docent extern a la UAB

Blanca Ruiz-Zorrilla Cruzate

Elena Contreras

Enric Bertolín Ponsa

Gonzalo Quintero Olivares

Jordi Puigvert Terra

Josep Maria Torras Coll

José Luis Ramírez Ortiz

Marc Pérez Bou

Mercedes de la Peña Oliete

Oriol Rusca Nadal

Pilar López Fondón

Yolanda Rueda Soriano

Prerequisits

Per al seguiment d'aquest mòdul no s'exigeix cap requisit especial, a banda del general per a l'accés al màster, consistent en la possessió de la llicenciatura o grau de Dret. Per tant, es dona per suposat que

l'alumne compta amb els coneixements bàsics en Dret penal i processal penal prèviament adquirits durant els estudis de Llicenciatura o grau.

Objectius

L'objectiu del Mòdul és donar a conèixer a l'alumne els principals medis i vies penals de defensa dels interessos dels seus patrocinats. Per a l'assoliment d'aquest objectiu, les sessions es dirigiran a: a) revisar les principals institucions del dret penal i processal des del punt de vista de la pràctica de l'advocacia; b) familiaritzar l'alumne amb el contingut i funció dels principals instruments jurídics de defensa legal al si procés penal (querella, recursos, escrits d'oposició als recursos, etc.); c) iniciar-lo en la seva aplicació pràctica (redacció dels escrits, aplicació pràctica dels conceptes de la part general i especial del dret penal en la fonamentació jurídica dels escrits).

Competències

- Conèixer les tècniques dirigides a investigar i establir els fets en els diferents tipus de procediment, especialment la producció de documents, els interrogatoris i les proves pericials.
- Desenvolupar destreses i habilitats per escollir l'estratègia correcta a l'hora de defensar els drets dels clients, tenint en compte les exigències dels diferents àmbits de la pràctica professional.
- Que els estudiants siguin capaços d'integrar coneixements i enfrontar-se a la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, tot i ser incompleta o limitada, inclogui reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.
- Que els estudiants sàpiguen comunicar les seves conclusions, així com els coneixements i les raons últimes que les fonamenten, a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.
- Saber exposar fets, oralment i per escrit, i extreure argumentalment conseqüències jurídiques considerant el context i el destinatari a qui vagin dirigides, d'acord en el seu cas amb les modalitats pròpies de cada àmbit procedimental.
- Tenir i desenvolupar habilitats que facin possible aplicar els coneixements acadèmics especialitzats adquirits en el grau a la realitat canviant a què s'enfronten els advocats per evitar situacions de lesió, risc o conflicte en relació amb els interessos.

Resultats d'aprenentatge

1. Adquirir les tècniques d'avaluació dels fets en el tipus penal corresponent. Manejar jurisprudència.
2. Conèixer els diferents escrits de petició que es poden generar a la seu d'instrucció.
3. Conèixer les tècniques d'interrogatori.
4. Conèixer les tècniques de la defensa del client en seu policial i davant del jutjat d'instrucció.
5. Localitzar, analitzar i valorar la legislació, la jurisprudència i la doctrina científica aplicables al cas.
6. Proposar diligències d'investigació i prova en l'acte del judici oral.
7. Que els estudiants siguin capaços d'integrar coneixements i enfrontar-se a la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, tot i ser incompleta o limitada, inclogui reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.
8. Que els estudiants sàpiguen comunicar les seves conclusions, així com els coneixements i les raons últimes que les fonamenten, a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.
9. Redactar escrits d'acusació i de defensa en la fase intermèdia del procés penal.
10. Redactar i conèixer els diferents recursos davant de les resolucions judicials del jutge d'instrucció després de la sentència.
11. Saber exposar fets, oralment i per escrit, i extreure argumentalment conseqüències jurídiques considerant el context i el destinatari a qui vagin dirigides, d'acord en el seu cas amb les modalitats pròpies de cada àmbit procedimental.

Continguts

1. I. CUESTIONES FUNDAMENTALES DE LA PARTE GENERAL DEL DERECHO PENAL

2/10 (02), 8/10 (01)

Fermín Morales Prats

Catedrático de Derecho penal, Abogado.

1. Tipos de infracciones penales: delitos graves, menos graves y leves.
2. Causas de exención de la responsabilidad criminal.
3. Condiciones de punibilidad y perseguibilidad (delitos públicos, semipúblicos y privados)
4. Circunstancias modificativas.
5. El sistema de penas y medidas de seguridad.
6. Responsabilidad penal de las personas jurídicas: fundamento, penas y responsabilidad civil derivada de delito.

II. INTRODUCCIÓN AL DERECHO PROCESAL PENAL: JURISDICCIÓN, COMPETENCIA, PARTES Y ESTATUTO DE LA VÍCTIMA.

3/10 (01), 4/10 (02)

Oriol Rusca Nadal

Abogado

1. Tipos de procedimiento.
2. Los procesos penales especiales
3. Jurisdicción y competencia en el orden jurisdiccional penal
4. Las partes en el proceso penal. Capacidad, legitimación, representación y defensa.

III. LA TUTELA JUDICIAL EFECTIVA EN EL PROCESO PENAL

9/10 (02) y 10/10 (01)

María Jesús García Morales

Profesora Titular de Derecho Constitucional

1. Estructura y relevancia práctica del art. 24 CE.
2. El derecho a la tutela judicial.
3. Las garantías del proceso.

IV. LA INCOACIÓ E INSTRUCCIÓN DEL PROCEDIMIENTO

11/10 (02), 15/10 (01)

Marc Pérez Bou

Abogado

1. El inicio del proceso penal: formas de incoación del proceso penal.
2. La instrucción: nociones generales y diligencias concretas de investigación.

V. LAS MEDIDAS CAUTELARES EN EL PROCESO PENAL

16/10 (02) y 17/10 (01)

Yolanda Rueda Soriano

Magistrada, Audiencia Provincial de Barcelona

1. Nociones generales.
2. Medidas cautelares personales.
3. Medidas cautelares reales.

VI. GARANTÍAS CONSTITUCIONALES EN FASE DE INSTRUCCIÓN

18/10 (02) y 19/10 (01)

Juan Carlos Gavara de Cara

Catedrático de Derecho constitucional

1. El derecho al secreto de las comunicaciones y la intervención de las comunicaciones.
2. El derecho a la inviolabilidad de domicilio y la diligencia de entrada y registro domiciliario.
3. El derecho a la intimidad personal y a la integridad física y las intervenciones e inspecciones corporales.

VII. LA FASE INTERMEDIA

19/10 (02) y 22/10 (01)

José Luis Ramírez Ortiz

Magistrado, Audiencia Provincial de Barcelona

1. Nociones generales sobre la fase intermedia.
2. La fase intermedia en el procedimiento ordinario.
3. La fase intermedia en el procedimiento abreviado.

VIII. JUICIO ORAL (I): ARTÍCULOS DE PREVIO PRONUNCIAMIENTO, CUESTIONES PREVIAS E INICIO DEL JUICIO ORAL

23/10 (02) y 24/10 (01)

Enric Bertolín Ponsa

Abogado

1. Artículos de previo pronunciamiento y cuestiones previas.
2. Inicio del juicio oral.

IX. JUICIO ORAL (II): PRÁCTICA Y VALORACIÓN DE LA PRUEBA

25/10 (02) y 29/10 (01)

Pilar López Fondón

Fiscal, Audiencia Provincial de Barcelona

1. Proposición de la prueba.
2. Práctica de la prueba.
3. La valoración de la prueba.
4. La irracionalidad en la valoración probatoria como condición de anulación de una sentencia absolutoria.

X. JUICIO ORAL (III): CONCLUSIONES DEFINITIVAS Y SENTENCIA

30/10 (02) y 31/10 (01)

Jordi Puigvert Terra

Abogado

1. Nociones generales y estructura del juicio oral.
2. Conclusiones definitivas, informes orales y derecho a la última palabra.
3. La sentencia.

XI. RESOLUCIONES PROCESALES Y RECURSOS

12/11 (01) y 13/11 (02)

Josep Maria Torras Coll

Magistrado, Audiencia Provincial de Barcelona

1. Clases de resoluciones procesales, con especial mención a la sentencia (forma y efectos).
2. Clases de recursos, con especial mención a la apelación contra las sentencias absolutorias, y los requisitos del nuevo recurso de apelación-anulación.

XII. EL RECURSO DE CASACIÓN

14/11 (01) y 15/11 (02)

Mercedes de la Peña Oliete

Fiscal, Audiencia Provincial de Barcelona

1. Definición, origen y evolución del recurso de casación, con especial mención al nuevo recurso de casación para unificación de doctrina.
2. Requisitos: resoluciones recurribles en casación, motivos y legitimación.
3. Tramitación y sentencia.

XIII. NULIDAD DE ACTUACIONES Y RECURSO DE AMPARO

19/11 (01) y 20/11 (02)

Josu de Miguel Bárcena

Profesor agregado de Derecho constitucional (Titular acr.), UAB

1. La garantía de los derechos fundamentales en la jurisdicción ordinaria
2. El incidente de nulidad de actuaciones.
3. Concepto, finalidad y objeto del recurso de amparo.

XIV. EJECUCIÓN DE LAS PENAS Y ALTERNATIVAS

21/11 (01) y 23/11 (02)

Blanca Ruiz-Zorrilla Cruzate

Abogada

1. Ejecución de penas. Reglas básicas.
2. Alternativas a la ejecución de las penas privativas de libertad.
3. Supuestos especiales de suspensión de la ejecución de la pena.
4. Suspensión del resto de la ejecución de la pena y libertad condicional.
5. Sustitución de pena por expulsión en caso de extranjero.

XV. LOS JUICIOS RÁPIDOS

23/11 (01) y 27/11 (02)

Jordi Puigvert Terra

Abogado

1. Ámbito de aplicación, competencia funcional y objetiva en los juicios rápidos.
2. Las actuaciones de la Policía Judicial, diligencias urgentes ante el Juzgado de guardia, y preparación del juicio oral.
3. Juicio oral, sentencia y recursos.

XVI. EL JUICIO DE DELITOS LEVES

26/11 (01) y 29/11 (02)

Jordi Puigvert Terra

Abogado

1. Ámbito de aplicación, competencia funcional y objetiva en el juicio de delitos leves.
2. Tipos de procedimiento.
3. Sentencia y recursos.

XVII. EL PROCEDIMIENTO ANTE EL JURADO

28/11 (01) y 30/11 (02)

Carlos Ramos Rubio

Magistrado, Tribunal Superior de Justicia de Cataluña

1. El Tribunal.
2. El procedimiento.
3. La Sentencia del Magistrado-Presidente.
4. Recursos.

XVIII. LA RESPONSABILIDAD CIVIL DERIVADA DE DELITO, COMISO Y COSTAS

17/12 (01) y 18/12 (02)

Gonzalo Quintero Olivares

Catedrático de Derecho penal. Abogado.

1. Introducción.
2. La responsabilidad civil derivada de delito: contenido, obligados, ejercicio de la acción civil, aseguramiento cautelar de la responsabilidad.
3. El comiso: concepto, fundamento, naturaleza, función, regulación, clases.

XIX. RESPONSABILIDAD Y PROCESO PENAL DE MENORES

17/12 (02) y 18/12 (01)

Josep Riba Ciurana

Abogado, Profesor asociado UAB

1. Introducción: la ley de responsabilidad penal del menor.
2. Aspectos sustantivos: bases de la responsabilidad penal y sistema de medidas.

3. Aspectos procesales: funciones de la Fiscalía de Menores, intervinientes, detención del menor, procedimiento, y régimen de recursos
4. Procedimiento.

Metodologia

El mètode docent és de caràcter teòric-pràctic. Per a preparar cadascuna de les sessions, els alumnes hauran de llegir el manual i el material que se'ls proporioni a través del campus virtual. A la classe, s'explicaran i discutiran amb el professor els aspectes principals dels temes objecte d'estudi i es realitzaran exercicis de redacció dels principals escrits de la pràctica forense. Quatre de les sessions es dedicaran als judicis simulats.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes teòriques	38	1,52	1, 2, 3, 4, 5, 7
Resolució de casos pràctics	19	0,76	1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11
Tipus: Supervisades			
Entrega i correcció d'escrits i casos	36	1,44	2, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11
Preparació de judicis simulats	6	0,24	3, 6, 7, 8, 11
Tipus: Autònomes			
Lectura de materials, preparació de judicis simulats.	76	3,04	1, 5, 7, 9, 11
Preparació d'examen	22	0,88	1, 5, 7, 11

Avaluació

- 50% (5 punts) Examen test model oficial (25 preguntes amb 2 de reserva, 4 respostes alternatives, només una correcta, i descompte de 0,33 les incorrectes). S'ha d'obtenir un mínim de 3 punts sobre 10 per a superar l'assignatura. Cap la reavaluació.

- 50% (5 punts) Avaluació continuada:

a) Activitats pràctiques avaluables: redacció d'escrits, resolució de casos pràctics, etc..., que figuraran al calendari a principi de curs (2 punts).

b) Qüestionaris breus: preguntes breus, test, etc. realitzats a classe, en dates i hores que no es comuniquen prèviament (3 punts)

Els alumnes poden deixar de respondre fins a un màxim de 2 d'aquests qüestionaris al mòdul de penal. En cas de realitzar tots els qüestionaris, no es computaran els dos que obtinguin menor puntuació.

Les absències que es produeixin en aquestes activitats, siguin justificades o no, no poden ser recuperades. Aquesta regla només es pot excepcionar en casos molt puntuals (per exemple, absències prolongades per motius de salut o similars).

Reavaluació: només test

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
CAS PRÀCTIC I JUDICIS SIMULATS	50%	26	1,04	1, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11
TEST	50%	2	0,08	1, 2, 4, 5, 10

Bibliografia

CUGAT/BAUCELLS/AGUILAR (coords.), Manual de Litigación penal. Materiales para la prueba de acceso a la profesión de abogado, Tirant lo Blanch, Valencia, 2017.

GIMENO SENDRA, V., Derecho procesal penal, 2015, Castillo de luna.

QUINTERO OLIVARES, G. (dir.), *Compendio de la Parte especial del Derecho penal. Adaptada al programa de ingreso en las carreras judicial y fiscal*, Aranzadi, 2016.

QUINTERO OLIVARES, G./MORALES PRATS, F., *Parte general del Derecho penal. Adaptada al programa de ingreso en las carreras judicial y fiscal*, Aranzadi, 2015.

RAMOS MÉNDEZ, F., Enjuiciamiento criminal: undécima lectura constitucional, Atelier, 2014.

www.boe.es

www.fiscal.es

www.poderjudicial.es